

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΛΑΟΙ ΣΤΟΝ ΠΕΡΙΓΥΡΟ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Λαοί που **εγκαταστάθηκαν** στον περίγυρο του Βυζαντινού κράτους:

- **Γερμανικοί λαοί** (Γότθοι) τον 4^ο και 5^ο αι. Έφυγαν σύντομα.
- **Σλάβοι**. Εμφανίστηκαν τον 6^ο αιώνα. Εγκαταστάθηκαν μόνιμα στα Βαλκάνια και οργανώθηκαν σε μικρές αυτόνομες κοινότητες, τις **σκλαβηνίες** (7^ο-8^ο αι.) και αφομοιώθηκαν από τους Βυζαντινούς. Παραμένουν ακόμα **σλαβικά τοπωνύμια** (Ζαγορά, Γορίτσα, Βοστίτσα κ.ά.).
- **Βούλγαροι**. Ίδρυσαν **κράτος** ανάμεσα στον Δούναβη και στην οροσειρά του Αίμου (τέλη του 7^{ου} αι.). Το Βυζάντιο αναγνώρισε το κράτος τους. Συγκρούστηκε στρατιωτικά και έκανε εμπορικές σχέσεις με τους Βουλγάρους. Οι Βούλγαροι **ασπάστηκαν το χριστιανισμό** γύρω στα 864.
- **Άραβες**. Εμφανίστηκαν τον 7^ο αιώνα και **κατέκτησαν τις βυζαντινές κτήσεις της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής**. Ανέπτυξαν σημαντικό **πολιτισμό**, αξιοποιώντας παλιότερους, και διέπρεψαν στο **εμπόριο**.

I. Ο ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

1. Οι Σλάβοι και οι σχέσεις τους με το Βυζάντιο

Όροι-κλειδιά

Άβαροι, Σλάβοι, επιδρομές, σκλαβηνίες, στρατιωτική κατάκτηση, εκχριστιανισμός και αφομοίωση Σλάβων

- Οι **Σλάβοι**, λαός νομαδικός, βρέθηκαν εγκατεστημένοι στις **αρχές του 6^{ου} αι.** βόρεια του Δούναβη.
- Έκαναν επιδρομές κατά του Βυζαντίου.
- Στα τέλη του 6^{ου} και στις αρχές του 7^{ου} αι. πέρασαν στην επιρροή των Αβάρων.
- Οι **Άβαροι**, λαός ουννικής καταγωγής, είχαν μια πανίσχυρη αυτοκρατορία στην **Κεντρική Ευρώπη προς τα τέλη του 6ου αι.**
- Έκαναν συχνά επιθέσεις εναντίον του Βυζαντίου
- Σλάβοι και Άβαροι πολιορκήσαν αρκετές φορές τη Θεσσαλονίκη, χωρίς αποτέλεσμα.
- Σλαβικές ομάδες εγκαταστάθηκαν, από τον 7^ο αιώνα, στη σημερινή ηπειρωτική Ελλάδα και ίδρυσαν τις **σκλαβηνίες** (= πολιτικά αυτόνομες νησίδες σλαβικού πληθυσμού ανάμεσα σε Έλληνες).
- Με το πέρασμα του χρόνου ήρθαν σε επαφή με τους ντόπιους πληθυσμούς, ανέπτυξαν εμπορικές, οικονομικές και κοινωνικές σχέσεις και επηρεάστηκαν από τον πολιτισμό τους.
- Οι Σλάβοι εξελληνίστηκαν σε τρία στάδια:
  - Πρώτα **υποτάχτηκαν** στρατιωτικά.
  - Στη συνέχεια **εκχριστιανίστηκαν** (έγιναν χριστιανοί).
  - Τελικά **αφομοιώθηκαν** κοινωνικά και εθνολογικά (έγιναν ίδιοι με τους Έλληνες).

Ερωτήσεις

1. Βιβλίο, σελ. 23.
2. Τι ήταν οι σκλαβηνίες;
3. Πώς εξελίχθηκαν οι Σλάβοι μετά την πρώτη εγκατάστασή τους στον ελλαδικό χώρο;